

En ny rapport viser at de regionale helseforetakene ikke driver systematisk kompetanseutvikling, at det er etterslep i vedlikehold av bygningsmasse og at Norge er dårligst i Norden på IKT-investeringer i helsetjenesten.

Alarmerende om investeringer i sykehus

Legeforeningen har i samarbeid med Sykepleierforbundet ønsket økt oppmerksomhet om behovet for kompetansebygging og investeringer i spesialisthelsetjenesten. Vi har i fellesskap engasjert konsultentselskapet McKinsey til å analysere investeringer i kompetanse, IKT, bygg og medisinsk-teknisk utstyr i sykehussektoren.

Rapporten viser at helseregionene og helseforetakene mangler en helhetlig oversikt over hvilke ressurser som blir brukt til investeringer i kompetanseutvikling, både når det gjelder gjelder nivå og prioriterte områder. Funnet overrasker oss ikke. Vi har etterlyst en slik oversikt flere ganger uten å få det. Våre medlemmer har i flere år uttrykt bekymring over at fokuset på budsjettbalanse i spesialisthelsetjenesten går på bekostning av kvalitet og arbeidsmiljø. Rapporten understøtter den opplevde negative utviklingen; i 2010 lå de reelle investeringene i spesialisthelsetjenesten på det laveste nivået siden 2004. Dette er uakseptabelt. Moderne sykehus er avanserte kunnskapsbedrifter der tilbudene raskt endres pga. den rivende medisinske utviklingen. Skal sykehusene være rustet til å møte fremtidens utfordringer må det satses på kontinuerlig og omfattende kompetansebygging og fortløpende vedlikehold og investeringer i bygningsmasse, IKT og medisinsk-teknisk utstyr.

Kompetanse er den viktigste innsatsfaktoren for økt verdiskaping i helsesektoren. Kompetansehevede tiltak planlegges og budsjetteres ikke systematisk i helseforetakene. Dette er urovekkende. Knapphet på kompetent helsepersonell er blant de viktigste utfordringene helsesektoren vil få i årene fremover. I samhandlingsreformen legges det opp til at sykehusene skal spesialiseres ytterligere. Dette har konsekvenser for hvilken nøkkelkompetanse som trengs. Staten som sykehuseier må snarest instruere regionale helseforetak om å utrede behovet for nøkkelpersonell og ut fra dette systematisk planlegge og investere i kompetanse.

Det er tankevekkende at RHFenes utgifter til IKT kun ligger på omtrent 1,6 % av inntektene. Dette er på nivå med råvareindustrier som energi, byggindustri og gruve-drift, og er lavt i forhold til mer sammenliknbare industrier. Rapporten peker på at en satsing på IKT vil gi sikrere og mer effektive arbeidsprosesser, både innad og på tvers av spesialist- og kommunehelsetjenesten. Når «samhandling» er nøkkelen til effektiv utnyttelse av helsevesenets ressurser, blir det et paradoks at det ikke satses betydelig på et verktøy som genererer samarbeid og bedre informasjonsflyt. En høyere investering vil kunne skape et bedre helsevesen både for pasient og lege. Rapporten viser til et betydelig etterslep på vedlikehold av bygg ved mange norske sykehus. Dette skyldes blant annet at de fleste investeringsmidlene brukes på de store prosjektene. Investering i nye og mer hensiktsmessige arealer vil legge grunnlag for bedre logistikk, mer effektiv drift og mer fornøyde ansatte. Norge har en høy dekningsgrad på medisinsk-teknisk utstyr, mye på grunn av mange og små sykehus. Vedlikehold og nyinvestering i utstyr vil kreve fortsatt høye investeringer.

Uten tilstrekkelige og treffsikre investeringer forvittr rammene for å gi gode helsetjenester. Det må langsiktig og systematisk investeres i kompetanse skal vi kunne møte fremtidens utfordringer. Investeringene i IKT må få et løft for å bedre samhandlingen, øke pasientsikkerheten og skape en enklere hverdag for de ansatte. Bygninger og utstyr er viktige forutsetninger for gjennomføring av spesialisthelsetjenester, men human-kapitalen vil alltid være selve drivkraften i et godt helsetjenestetilbud.

Torunn Janbu

Torunn Janbu
torunn.janbu@legeforeningen.no
president

Torunn Janbu (f. 1954), Legeforeningens president fra 2005. Dr. med. 1990. Spesialist i generell kirurgi og ortopedisk kirurgi. Leder av Verdens legeforenings (WMA) etiske råd fra 2010.

